

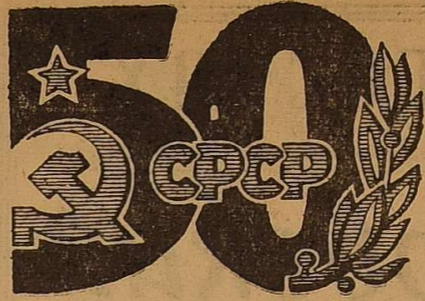
ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

РІК ВИДАННЯ XXXVIII
№ 23 (1081)
23 ЧЕРВНЯ
1972 р.
Ціна 2 коп.

В СОЮЗІ НЕЗЛАМНИМ

КУЗНЯ КАДРІВ СПЕЦІАЛІСТІВ КРАЇНИ РАД

«За наукові кадри» запропонувала редакціям університетських газет братніх республік провести обмін матеріалами, в яких розповідалося б про вузівське життя, про те, якими успіхами у навчанні й науці зустрічають 50-річчя СРСР колективи братніх університетів.

На пропозицію відгукнулося багато редакцій газет. Сьогодні ми починаємо друкувати обмінні матеріали. Наші гості — університетська газета столиці нашої країни Москви — «Московский университет» (2 та 3-я стор.).

СКЛАСТИ УСПІШНО

Трохи пізніше студентів стаціонару розпочали сесію вечірники і заочники, але й в них вже більша половина шляху до фінішу пройдена. Це особливо стосується вечірників. На багатьох факультетах вечірникам залишилося скласти по одному іспиту. Трохи більше залишилося заочникам. Проте, як йде сесія у вечірників та заочників ми попросили розповісти проректора по вечірньому та заочному навчанню доцента І. О. Середу. Ось що він сказав:

— На сесію з'явилися майже всі заочники.

У вечірників сесія на більшості факультетів закінчується. Попередні результати говорять, що справи непогані. Наприклад, історики першого курсу вечірнього навчання склали іспит з історії КПРС. З 26 осіб, що склали іспит, 9 одержали «відмінно», 13 «добре» і тільки 4 «задовільні» оцінки. Незадовільних оцінок у першокурсників-істориків нема. Так само добре склали іспит з історії середніх віків. З 18 студентів — 10 «відмінних» оцінок, 5 «хороших», 2 «задовільні» і тільки одна «незадовільна».

Хіміки не так порадували своїх викладачів. Наприклад, другокурсники склали математику. У них 9 «відмінних» оцінок, 14 «хороших», 20 «задовільних».

Першокурсники цього ж факультету з органічної хімії одержали 5 «відмінних», 16 «добрих», 21 «задовільну» оцінку. У першого курсу є й незадовільні оцінки з неорганічної хімії. Їх чотири. Така ж сама картина у четвертокурсників цього факультету, але тут нема «двійок». «Відмінних» — 6, «добрих» — 13, «задовільних» — 22.

Зрозуміло, що вечірникам навчатися значно важче, ніж студентам стаціонару, тому кількість «задовільних» оцінок на вечірньому відділі значно більша. І все ж загато.

З 5 червня розпочалась сесія

у заочників біологічного факультету, геолого-географічного, факультету РГФ.

Тут хочу теж навести приклади, які є характерними.

Біологи. Іспит з нижчих рослин (2-й курс) — 5 «відмінно», 13 «добре», останні — «трійки». Слід відзначити, що склали іспит з однієї з провідних дисциплін своєї спеціальності. Це не дуже добрі результати. Проте, порадували своїми знаннями діамату третьокурсники. На цьому курсі немає задовільних оцінок. Три «відмінних», 58 «добрих» оцінок.

А от студенти геофаку погано склали іспит з хімії. Жодної відмінної оцінки. Всього дев'ять (з 57) «добрих», а останні «задовільні». Таке становище турбує. Другокурсники цього ж факультету довели, що вони добре підготувались до іспиту з історії КПРС, і це дало хороші наслідки. На курсі 18 «відмінних» оцінок, 15 «добрих», 11 «задовільних».

Як бачимо, картина складання сесії досить різнобарвна. Щоправда, не у всіх однаковий, так би мовити, «коefficient важкості» сесії, але це не значить, що «важкі» сесії мають складатися гірше.

Незабаром закінчиться сесія у вечірників та заочників. Головне завдання зараз — якнайкраще скласти іспити, що залишилися, підіти до фінішу з добрими показниками.

СЕСІЯ

НА ФІНІШ

На юридичному факультеті літня сесія підходить до фінішу. Третій курс її вже закінчив. З 19 червня студенти відбули на ознайомчу виробничу практику. На всі «відмінно» склав сесію студент цього курсу Ю. Сичев. Зараз він працює в народному суді Центрального району Одеси. Також відмінно склали іспити Н. Долматова.

Впевнено складають сесію студенти четвертого курсу. Тільки на «відмінно» у заліковій книжці у Ю. Оборотова — голови НСТ факультету. Не відстають від нього студенти Усенко, Пастернак, Єфіменко, Ломинський.

Перші відмінні оцінки з'явилися на першому курсі у Степанової, Дорофеевої, Бутук.

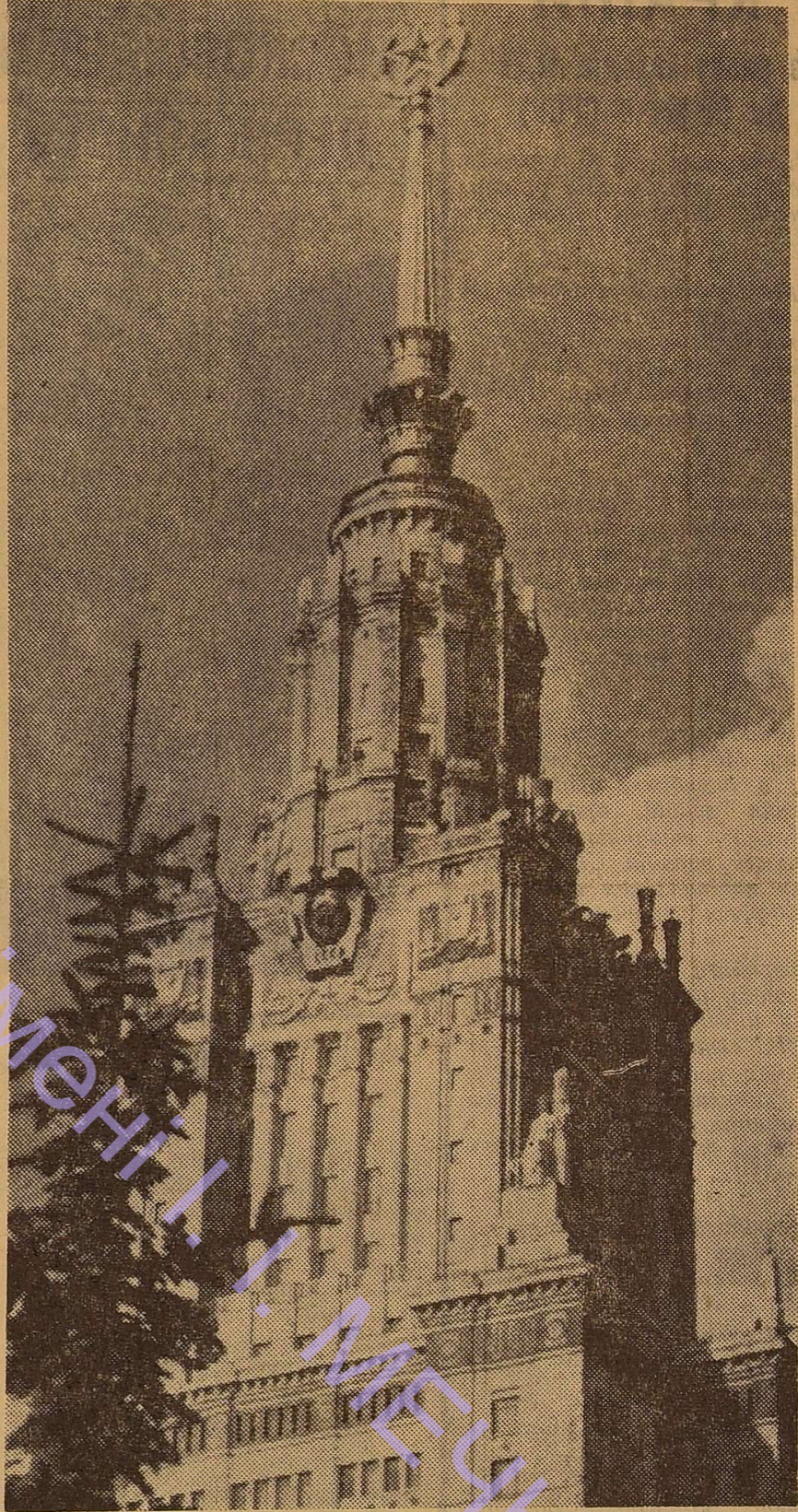
На другому курсі, де сесія завершується, відмінно складають іспити Курочка, Прешкін, Фадеєнко, Долженков.

НЕПОГАНО

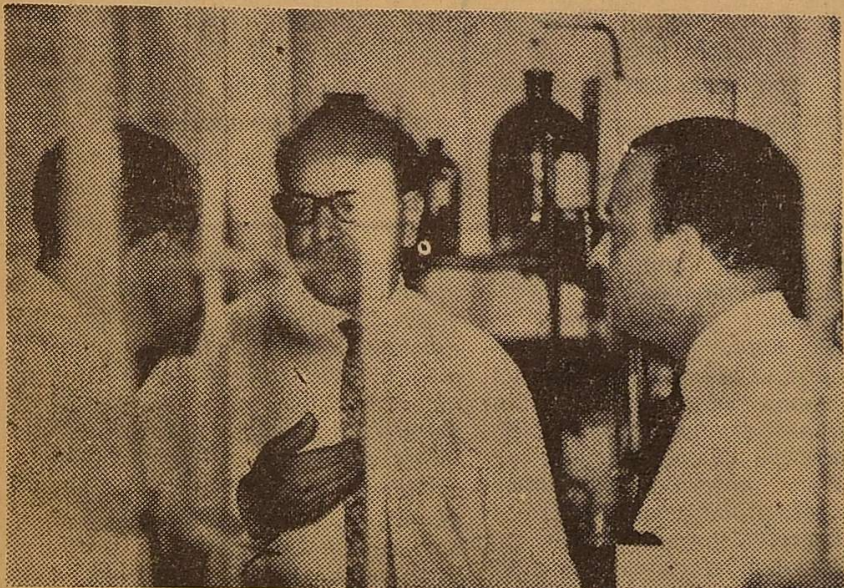
На біологічному факультеті сесія в розпалі. Завершили іспити першокурсники та четвертокурсники. Результат — жодної незадовільної оцінки.

Тільки на «відмінно» склали всі екзамен М. Динжу, Т. Лебедєва, О. Макосевська, Т. Шевченко, Н. Чоренька, Л. Жосан.

Четвертокурсники склали п'ять іспитів. Тим цінніша кожна відмінна оцінка, тим вагоміші п'ятірки у тих, хто склав все тільки на «відмінно». А таких на четвертому курсі — п'ять осіб.

НАШІ ГОСТІ

Нещодавно гостями нашого міста була група відповідальних робітників та викладачів Александрійського університету (Арабська республіка Єгипет). В її складі проректор університету Хусейн Садек та декани факультетів.

Вчені ознайомилися з постановкою науково-дослідної роботи у вузах, обмінялися досвідом підготовки висококваліфікованих кадрів.

В нашому університеті гру-

па вчених з Александрії була прийнята ректором, член-кореспондентом Академії Наук УРСР професором О. В. Богатським. Гості відвідали також кафедри фізхімії, полімерів та колоїдів, ознайомилися з зоологічним та палеонтологічним музеями і Ботанічним садом.

На фото К. Рогожкіна: гості з Александрійського університету на кафедрі полімерів.

ПОБУТ — ТЕЖ ЗАПОРУКА УСПІШНОСТІ

ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ

Як вже повідомлялося, 14 червня відбулися відкриті партійні збори комуністів адмінгоспчастини. Сьогодні пропонуємо увазі читачів замітки з цих зборів.

У доповіді помічник проректора по адмінгоспроботі університету Д. О. Щербаков говорив про велику турботу, яку проявляє партія та його Центральний Комітет, Уряд про студентство, про підготовку молодих спеціалістів в вузах країни. Яскравим проявом цієї турботи є підвищення стипендії студентам, а також покращення побуту студентства. Велика увага приділяється поширенню мережі їдалень та спортивно-оздоровчих баз.

Доповідач розповів про конкретні заходи по покращенню побуту студентів в нашому університеті. Це — обладнання пралень для студентів у всіх гуртожитках, підведення гарячої води, ремонт четвертого гуртожитку, значне поповнення постільної білизни тощо.

Безсумнівно, всі ці позитивні явища значно вплинули на побут і, відповідно, на навчання. Та в обговорених на партійних зборах питаннях є ще чимало недоліків, і хоч тов. Щерба-

ков в своїй доповіді на них зупинився, це не зовсім задовольнило комуністів і доповідачу були задані справедливі питання щодо покращення цієї роботи. Вони запитували, що конкретно планується у справі покращення побуту студентів в гуртожитках? Що робитимуть, щоб додержувати в цілості інвентар і майно у гуртожитках? Яка доля участі в цьому студентів і студрад? Та багато інших.

У виступах комуністи багато говорили про недоліки, яких ще чимало. Серйозні і справедливі докори були висловлені на адресу керівництва будівельної групи, електроцеху, відділу сантехніки. Комуніст В. Д. Волошанівський говорив про несвоєчасне виконання накреслених заходів по покращенню побуту студентів.

Коменданти гуртожитків тт. К. М. Сатарова та А. П. Олейнікова в своїх виступах піддали критиці знову ж будівельну групу та сантехніків за

низьку якість ремонтних робіт. Чимало було висловлено побажань щодо покращення роботи відділу постачання. Проректор по адмінгоспчастині М. М. Король теж зупинився на невирішених питаннях і говорив про заходи, що сприятимуть реалізації вимог партії в справі покращення побуту студентів.

В розгорнутому рішенні, прийнятому партійними зборами, накреслені шляхи покращення побутових умов студентів університету.

Які висновки можна зробити із зборів? Комуністи вважають, що партійна організація зробила певну роботу по покращенню побуту і умов життя студентства, але цього ще далеко недостатньо. Тому що з кожним роком життєві потреби студентів зростають, і партійна організація має вирішувати питання побуту конкретно і своєчасно.

Г. ДЕДЯКІН.

У НАС В ГОСТЯХ

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Московский университет

ОРГАН ПАРТКОМА, ПРОФКОМА, КОМИТЕТА ВЛКСМ И РЕКТОРАТА МОСКОВСКОГО ОРДЕНА ЛЕНИНА И ОРДЕНА ТРУДОВОГО КРАСНОГО ЗНАМЕНИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМ. М. В. ЛОМОНОСОВА

№ 24 (2672)

ВТОРНИК. 13 июня 1972 г.

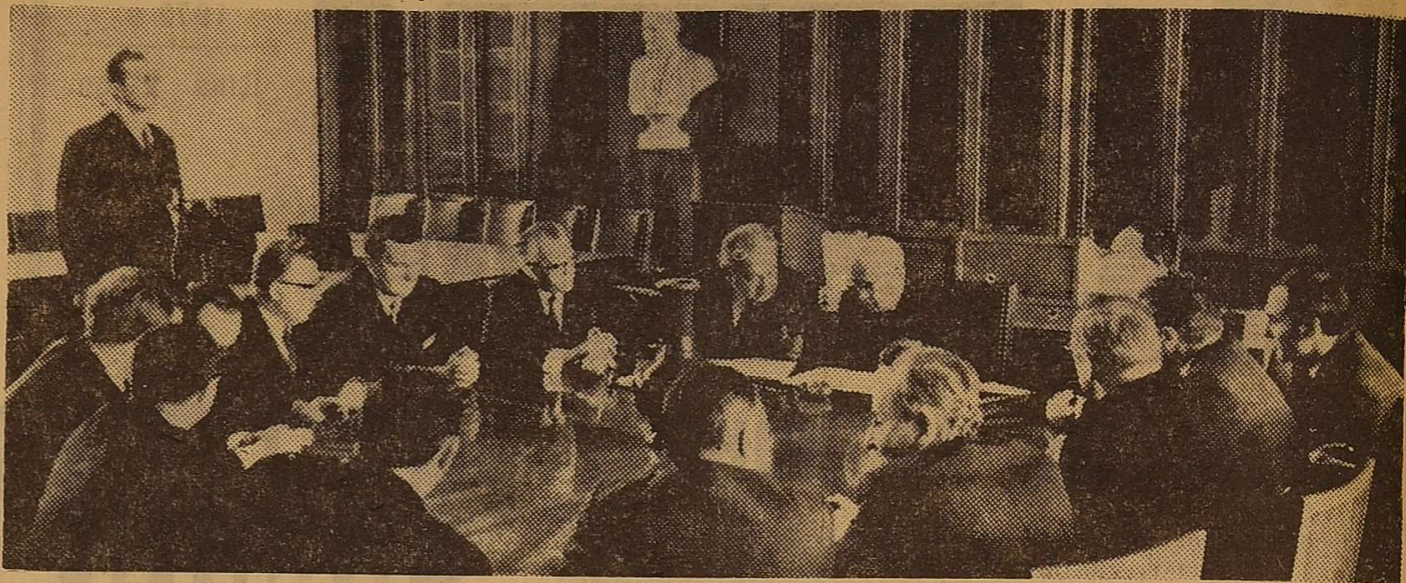
Год издания 45-й
Цена 2 коп.

КУЗНЯ КАДРОВ

ДРУЖНІ ЗВ'ЯЗКИ

У МДУ багато друзів. Тісні дружні зв'язки підтримує університет з зарубіжними вузами. В кінці минулого року підписані чергові робочі плани наукового і культурного співробітництва між Будапештським університетом імені Етвеша Лоранда і МДУ, а також між Карловим університетом

в Празі й МДУ. Плани підписали: з Карловим університетом — ректор, професор Б. Швестка і ректор МДУ академік І. Г. Петровський; з Будапештським — проректор Бьонке Лоранд та В. І. Тропін.

ДО ЮВІЛЕЮ КРАЇНИ

(з плану заходів МДУ до 50-річчя СРСР)

Підготувати й провести Жовтневі читання 1972 р., присвячені 50-річчю утворення СРСР.

Організувати й провести загальноуніверситетську наукову студентську конференцію, присвячену 50-річчю утворення СРСР, з запрошенням студентів з університетів союзних республік.

Організувати направлення вчених Московського університету у вузи союзних республік, а також запрошення професорів з союзних республік в МДУ для читання лекцій з проблем, зв'язаних з 50-річчям утворення СРСР.

Передбачити направлення вчених Московського університету в зарубіжні країни для читання лекцій, присвячених проблемам національної державності народів СРСР, розвитку національних відношень до 50-річчя утворення СРСР.

Розробити пропозиції по дальшому розгортанню досліджень питань історії народів СРСР, економіки й культури союзних республік, національних відношень і національного будівництва в СРСР на факультетах і кафедрах МДУ.

Розробити пропозиції по покращенню підготовки в МДУ національних кадрів на факультетах, в аспірантурі, через інститут стажерів, в Інституті підвищення кваліфікації викладачів.

Організувати виставки досягнень Московського університету на ВДНГ і в МДУ, присвячені 50-річчю утворення СРСР.

Закінчити підготовку і випустити фільм про Московський університет, відобразити в ньому роль МДУ в підготовці національних кадрів і характер наукових зв'язків з вченими союзних республік.

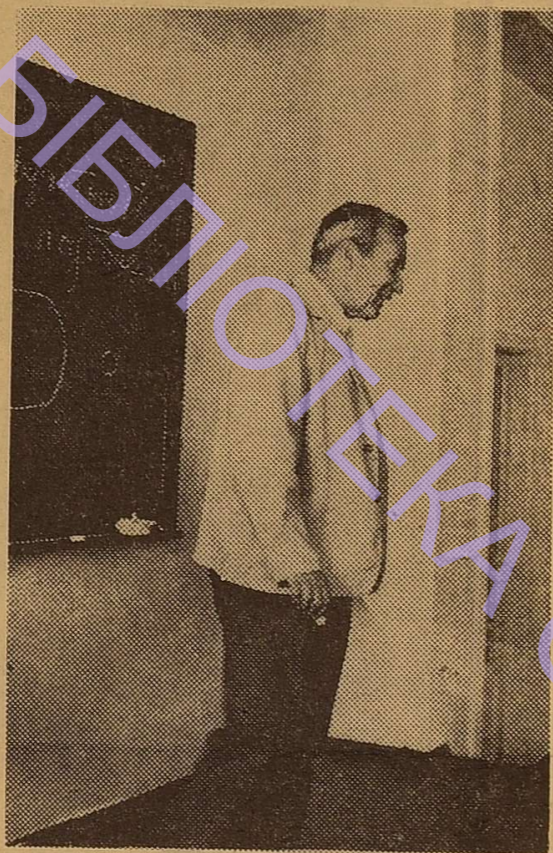
Включити до плану Видавництва Московського університету роботи, підготовлені вченими МДУ з проблем утворення й розвитку СРСР і союзних республік.

Організувати участь студентів в IV Всесоюзному конкурсі наукових студентських робіт, присвячених 50-річчю утворення СРСР й 100-річчю Паризької Комуні.

Організувати силами професорсько-викладацького складу Московського університету цикл доповідей й лекцій, присвячених ленінській національній політиці і 50-річчю утворення СРСР серед студентів, співробітників МДУ, а також серед трудівників міста.

ТРУДИ Й ДНІ

МОСКОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО

На фото: план співробітництва між МДУ та Карловим університетом підписують професор Б. Швестка та академік І. Г. Петровський.

Фото В. ЛАПКИНА та П. НОВІКОВА.

Лекцію читає академік А. М. Колмогоров.

ЗАСЛУЖЕНА НАГОРОДА

Ленінську премію 1972 року присуджено академіку Володимиру Івановичу Смирнову — завідувачу кафедрою корисних копалин геологічного факультету за розробку проблеми «Рудоносність вулканогенних формацій», в якій брали участь також академік Г. С. Дзюценідзе і професор В. М. Котляр.

Вулкани, грізне явище природи, неодноразово діяли на земній кулі протягом багатьох сотен мільйонів років і за цей період збагатили її кладові різноманітними корисними копалинами. З вулканічною діяльністю, як встановили В. І. Смирнов та його колеги, пов'язаний родовища золота, срібла, міді, олова, ртуті та інших металів, що вносяться з надр Землі.

Всебічна розробка проблеми зв'язку зруднення з вулканізмом має не тільки важливе теоретичне, але й велике практичне значення для пошуків корисних копалин. Висвітленню закономірностей формування та розміщення цих родовищ й присвячено багато робіт В. І. Смирнова за останні 10—12 років. Вони збагатили геологів новими методами пошуків родовищ та дозволили знайти їх на Кавказі, Уралі, в Казахстані та інших районах нашої країни.

Наукові інтереси В. І. Смирнова досить різноманітні: результати його досліджень відображені у наукових публікаціях (їх більше 400) — статтях, монографіях, підручниках.

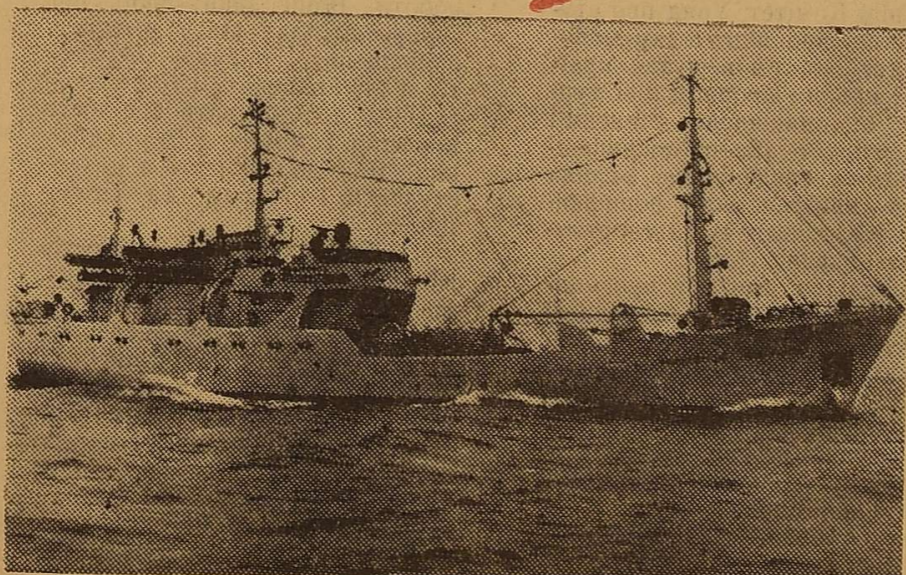
В. І. Смирнов визнаний лідер серед геологів, досвідчений організатор радянської геологічної на-

уки; він є академіком-секретарем відділення геології, геофізики та геохімії і членом Президії АН СРСР. Роботи його широко відомі не тільки в СРСР, але й за межами нашої країни, їх перекладають й читають з великим зацікавленням. В. І. Смирнов є членом багатьох іноземних геологічних товариств і Академії, віцепрезидентом Міжнародної асоціації з генезису руд й учасником Міжнародних геологічних конгресів.

В. І. Смирнов багато зробив для розвитку геології у національних республіках і тому присудження йому Ленінської премії у рік 50-річчя створення СРСР влиско символічно.

Г. ЯКОВЛЕВ,
професор.

30 МИЛЬ ВІД БЕРЕГА

В серпні 1971 року на борту науково-дослідницького судна «Московський університет», зареєстровані на Чорному морі, працював загін комплексної геофізичної експедиції фізичного факультету. В складі загону — студенти і співробітники кафедри фізики моря й вод суші. Наш позаштатний кореспондент М. Бодє розповідає: — ...Палуба, мов розпечений утюг. Тільки різні крики чайок порушують тишу.

Лежимо в дрейфі в 30 милях від берега. Недалеко від борту, на трьох білих поплавках погойдуються споруда, схожа на велетенського комара — установка для вивчення енергообміну між морем і атмосферою. На самому судні вдень і вночі йде копінка роботи: фіксуються показники датчиків (підводних і атмосферних), ведеться обробка інформації.

А на глибині 20—25 метрів — вивчаємо придонні течії, вперше зареєстровані на Чорному морі нашими вченими. Придонні установки, створені співробітниками кафедри, фіксують напрямок і швидкість, турбулентність, пульсацію температур придонних течій.

Мета досліджень — дальше вивчення закономірностей процесів, які відбуваються у водному середовищі й впливають на точність тривалого прогнозу погоди.

Ось ще одна проблема. Плантації на дні океану, підводні колгоспи й рибгоспи — це поки що день завтрашній. Щоб він наступив, треба проробити роботу таку ж величезну, як і сам океан. Фундамент для цієї роботи закладають фізики, в тому числі і співробітники кафедри фізики моря нашого університету.

МДУ—ВУЗАМ

В інституті східних мов почав працювати факультет підвищення кваліфікації з спеціальності «Історія країн Азії і Африки». На факультеті займаються викладачі університетів і педагогічних інститутів, що читають курси з історії Сходу.

До нас приїхали представники Далекосхідного, Саратовського, Мордовського й Молдавського університетів.

Курс підвищення кваліфікації передбачає читання лекцій і проведення семінарів з основних проблем історії країн Азії й Африки в середній віці, в новий й новітній час. Особлива увага звертається на висвітлення сучасного становища країн, що вивчаються, і загальних проблем соціально-економічного і ідеологічного розвитку. Цілком зрозуміло, що наголошується при цьому на найбільш актуальні питання й новітні досягнення світової й історичної науки. Значна увага приділяється й історіографії.

Заняття проводять провідні спеціалісти Інституту східних мов й інститутів АН СРСР. Слухачам надається можливість розширити свої знання з культури й мистецтва за допомогою наукових співробітників музею східних культур, де організований курс лекцій з мистецтва окремих країн Сходу.

Передбачається участь слухачів в роботі методологічних семінарів і в наукових дискусіях, що проводяться в ІСМ і в інститутах АН СРСР. Слухачі відвідують лекції викладачів, одержують консультації з історії і східних мов. Наприклад, слухач Ф. І. Каражія займається турецькою мовою, корейст В. М. Серов одержує консультації у професора М. І. Пакка, бірманістка Л. М. Журавльова регулярно відвідує научні обговорення, що проводяться відділом Південно-Східної Азії Інституту східнознавства АН СРСР.

Є. М. МЕДВЕДЬ,
доцент.

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНИ

Багаторічні дружні і наукові зв'язки об'єднують радянських і чеських антропологів. Виразом цієї дружби стало вручення в НДІ антропології МДУ ім. Д. М. Анучіна дипломів почесних членів Чехословацького антропологічного товариства: професору Я. Я. Рогинському, завідувачу кафедрою антропології біолога-грунтового факультету МДУ, кернику лабораторії антропогенезу НДІ антропології професору М. Ф. Нестурху, директору НДІ антропології професору В. П. Якимову. Дипломи вручили доктор Емануїл Влчек, керівник антропологічного відділу Національного музею в Празі.

Г. ЯКОВЛЕВ,
професор.

СПЕЦІАЛІСТІВ КРАЇНИ РАД

ВАС ЧЕКАЄ БК

Підвищувати ідейно-художній рівень заходів і програм творчих колективів, використовувати всі форми залучення студентів гуманітарних факультетів в творчі колективи, зробити їх студентськими — таке завдання поставили ми перед собою.

Відмовившись від методів роботи на «споживання» ми прагнули будувати діяльність БК, засновуючись на планах по ідеологічному вихованню партійних, профспілкових і комсомольських організацій гуманітарних факультетів.

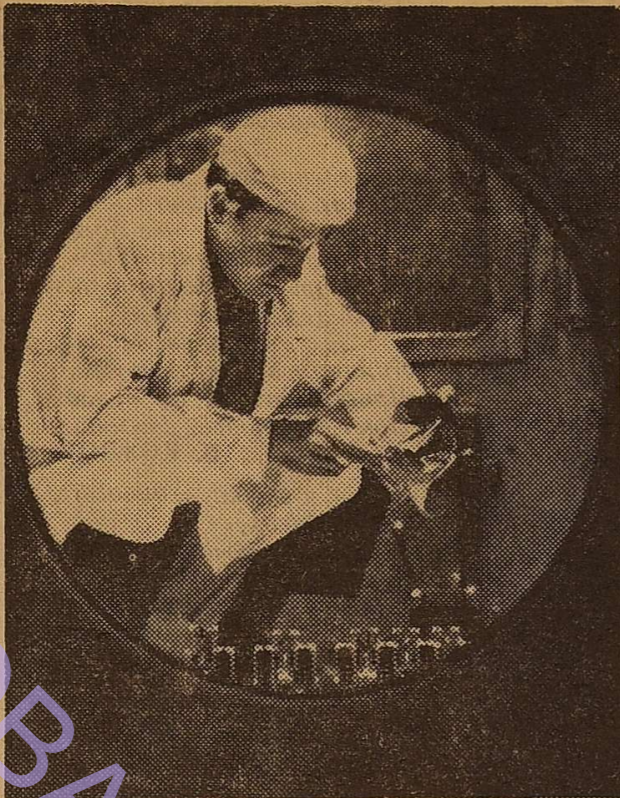
Разом з факультетом журналістики проведені зустрічі з делегатами XXIV з'їзду КПРС, вечори посвячення в журналісти, «Спортивна літучка», розгорнута фотодисставка, що відображає учбовий процес, труд, творчість й відпочинок студентів.

Тематичні вечори під девізом «Народ і армія — єдині!» проводяться з військовою кафедрою гуманітарних факультетів, де студентська аудиторія зустрічається з видатними воїнами Радянської Армії. На цих зустрічах були делегати XXIV з'їзду генерал армії С. М. Штеменко, маршал артилерії Г. Ф. Одинцов.

Для залучення студентської молоді в творчі колективи Будинку культури багато зроблено в цьому році сектором художньої самодіяльності. В нього влились цілі колективи факультетської художньої самодіяльності: естрадна студія «Грезь» (факультет журналістики), колективи молодіжного танцю (економічний факультет), народного танцю (філософський факультет), естрадний оркестр (юридичний факультет). Всі вони успішно працюють зараз в загальному плані Будинку культури над новими програмами до 50-річчя СРСР.

Таким чином, напрямом, що вони взяли, виявився правильним. Будинку культури все більше стає студентським, тобто таким, яким й повинен бути.

Р. ТРОЯНОВСЬКИЙ,
директор БК
гуманітарних факультетів.

В ЛАБОРАТОРІЯХ ТА АУДИТОРІЯХ.

1. Іде експеримент.
2. На лекції.

ВІВАТ, АКАДЕМІЯ!

Весною, 1968 року на цитах сухої штукатурки, що зачинали проріз воріт одного з будинків, повернутих фасадом до скверу на майдані Революції, з'явився великий крейдяний напис: «Слов'яно-греко-латинська академія — тут. Vivat, Academia! Шефи — студенти МДУ». Через три дні напис намагались знищити. Він не піддався. Тоді ворота забили щитами ще раз. Але робота студентів МДУ, які вперше відкрили для себе місце знаходження відомої Академії, а головне, її стародавній будинок, тривала.

Почалась вона з недільників по розчищенню вузького двору між храмом й ризницею. Заіконоспасмою монастиря, в якому розміщувалась Академія, і її вчительським корпусом — колишніми братськими келіями того ж монастиря. Почались пробні розкопки в підкльоті колишньої Академічної церкви — головного мона-

стирського храму. Вони дали цікавий матеріал.

Боротьба за збереження пам'ятника тривала протягом трьох років. Була висунута пропозиція — організувати тут музей історії російської освіти.

І ось Мосміськвиконком 12 травня 1971 року передав колишній вчительський корпус Академії історико-архівному інституту для використання з учбовою метою. Інститут, з свого боку, взяв зобов'язання організувати в трапезній палаті (після її реставрації) експозицію з історії Академії.

Тепер справа за нами. Робота тільки-но почалась, а зробити треба багато. Треба скласти проект реставрації трапезної, очистити інтер'єр й зовнішні стіни, зняти підлогу, що була постелена пізніше.

Тільки тоді, водночас з проектом реставрації, можна буде робити й проект експозиції.

Слід подумати й про зовніш-

не оформлення будинку, яке знаходиться на місці найбільшого скупчення москвичів й приїжджих.

Будинки Академії — пам'ятники архітектури державного значення — повинні, нарешті, одержати свої охоронно-меморіальні дошки, що вказують на їх місце в історії російської архітектури.

Потрібно видати буклет з Слов'яно-греко-латинської Академії, надрукувати збірку статей, присвячених Московській академії й її видатним вихованцям, які відіграли визначну роль в розвитку російської культури й освіти XVII—XVIII ст.

Все це ще попереду. Й здійснення цього — справа честі філологів й істориків МДУ, студентів Історико-архівного інституту, що взяли на себе весною 1968 року почесну й відповідальну роль — бути шефами забутої Слов'яно-греко-латинської академії — alma mater російської освіти.

А. КЛИМЕНКО,
випускник МДУ.

ТІЛЬКИ ЦИФРИ, ТІЛЬКИ ФАКТИ

Московський університет заснований з ініціативи великого вченого М. В. Ломоносова в 1755 році. В університеті навчалися видатні російські письменники й поети Д. І. Фонвізін, О. С. Грибоедов, А. І. Погодин, М. Ю. Лермонтов, Ф. І. Тютчев, І. О. Гончаров, І. С. Тургенев, А. П. Чехов. Засновник російської педагогіки К. Д. Ушинський, багато декабристів. Вихованці університету — передові громадські діячі О. І. Герцен і М. П. Огарьов, великий російський критик В. Г. Бєлінський, К. Каліновський — були зачинателями російського революційно-демократичного руху.

За видатні заслуги в галузі розвитку науки, культури, підготовки висококваліфікованих спеціалістів Московський університет був нагороджений в 1940 році орденом Леніна.

В травні 1955 року святково відзначалось 200-річчя Московського університету. Президія Верховної Ради СРСР в зв'язку з 200-річчям нагородила Московський університет орденом Трудового Червоного Прапора.

Радянський уряд високо оцінив бойові подвиги колективу Московського університету в роки Великої Вітчизняної війни. 2200 осіб були нагороджені орденами Радянського Союзу, а вісім вихованців МДУ одержали високе звання Героя Радянського Союзу.

Зараз в Московському університеті 15 учбових факультетів, Інститут східних мов, 257 кафедр, багато установ.

Зараз в університеті навчається близько 27 тисяч студентів. З них 7 тисяч вчаться без відвідування виробництва на вечірньому та заочному відділеннях.

В університеті навчаються студенти майже всіх національностей Радянського Союзу.

ЕКЗАМЕН НА ПЛАВУ

На дизель-електроході «Обь», який повертався на Батьківщину з Антарктиди, напролом працював мурманчанин Алік Н. Рейс. Проходив успішно, на харчування полярники не скаржились, й життя здавалося б наче про прекрасним, якби не одна обставина: студент-заочник, він не встиг скласти на суші іспит з політекономії. І коли з випадкової розмови Алік дізнався, що за спеціальністю дипломований викладач, у нього перехопило подих...

Студент тут же побіг до першого помічника капітана Ткачова, той надіслав радіограму до Мурманська, й звідти по ефіру прийшла відповідь — дозвіл на проведення іспиту на плаву.

Треба відзначити, що для цього був вибраний не зовсім сприятливий момент: «Обь» якраз прохо-

дила пролив Дрейка, відомий не тільки тим, що 400 років тому доля закинула сюди бригантину відомого пірата, але й своїми штормами. Піднявся ураганний вітер. «Обь» атакували хвилі висотою понад десять метрів, а ми з Аліком сиділи в каюті, вірніше, з усіх зусиль намагались триматись на стільцях. Це було не легкою справою. Час від часу нас кидало один до одного в обійми, а після одного доштовху Алік замість відповіді на питання двинув мене головою у живіт.

...Я поставив Аліку тверду «четвірку».

В. САНІН,
випускник
економічного факультету,
член Співки
письменників СРСР.

СПІЛЬНА МОНОГРАФІЯ

В Берліні видана на німецькій мові спільна монографія «Економічне стимулювання соціалістичного виробництва». Автори книги — вчені економічного факультету МДУ та вищих учбових закладів НДР. З радянського боку в роботі над монографією брали участь професори С. Татур, М. Осадько, Н. Спиридонова, доценти Г. Єлізарян, І. Левчук, В. Корочкін, В. Рибін, Н. Шехет та І. Шилін.

В книзі розглядаються загальні теоретичні проблеми економічного стимулювання в соціалістичному плановому господарстві. Важливе місце надається питанням свідомого використання економічних законів в практиці соціалістичного господарства, виясненню ролі й місця госпрозрахунку в системі виробничих відношень соціалізму.

ЧЕКІСТ

тету є така людина — Левко Рибалко. У нього є сім'я, робота, а він ось вже три роки приходиться сюди кожної суботи.

А що буде, коли він закінчить МДУ? Він сам вибере собі заступника і ще деякий час буде слідувати за роботою кафе. Потрібно, щоб добра справа не стихала.

Я висловлюю не тільки свою думку, якщо скажу, що в самій ідеї кафе закладено багато цінного. Такі вечори виховують студентів естетично, але вони ще й розвивають почуття колективізму.

Приходиш до кафе й бачиш, чим там живуть, й мимоволі хочеться стати частиною цього колективу, працювати в ньому, допомагати хлопцям й дівчатам. І я знаю, що такі почуття виникають не тільки у мене.

Г. ЗВЕРЄВА,
студентка
філософського факультету.

Багато в університеті заслужених людей. Один з них — Євдоким Федорович Муравйов, колишній викладач філософського факультету, тепер персональний пенсіонер. Нещодавно відзначалось його 75-річчя.

На ювілей Є. Ф. Муравйова прийшли не тільки працівники університету, але й його соратники, друзі — старі більшовики, чекісти. Так, чекісти, бо Євдокиму Федоровичу належить чимала заслуга у ліквідації банди Антонова. За завданням Ф. Е. Держинського Є. Ф. Муравйов проник у лави антоновців й вивіз найближчих помічників главаря у Москву, начебто для зв'язку з ЦК лівих есерів. А потрапили вони прямо у... ВЧК.

Ветеран чимало розповів цікавого у той вечір.

На фото: Є. Ф. Муравйов.

В суботу—, У предела“

Одного разу в суботу ввечері мені довелося пізно сидіти в університеті. Виходячи з головного корпусу, я почула, як зверху лилась музика. Стало сумно від того, що я йду додому, а там весело. Пізніше узнала, що по суботах на багатьох факультетах працює кафе. І ось я побувала на вечорі в одному з старіших і, як кажуть, в одному, з краших кафе — «У предела» механіко-математичного факультету.

Студентське кафе існує вже сім років. В чому ж причина такого тривалого й успішного існування його?

Залу — теж готуються. А біля входу до кафе, як біля театру, стоїть народ й питає зайвий квиточок. Можливо, є рація знати інше приміщення — більше? Але мені заперечують:

— У великому залі важко створити такий затишок, як у нас.

І дійсно, тут затишно: красиво оформлений зал, м'яке світло — все це створює добрий настрій.

Підійшов час, кафе відчинилось. Хлопці співають про принцесу, яка разом з принцом відправилась на верблюді в мандрівку на Місяць, співають пісні докерів США. Вони співають, а в залі хлопчачуть в такт пісні. Все швидше, швидше.

На сцені — Слава Єлізаров. Він вчиться на четвертому курсі мехмату. І виступає він не як

гість, а якось по-іншому. Де ви бачили, щоб співак просто прохали:

— Проспівай, пам'ятаєш, ту... Він співає різні пісні — веселі й задумливі, романси.

В комітеті комсомолу факультету мені говорили, що, крім вечорів, організованих клубом цікавих зустрічей і музикальним клубом, в кафе проводяться вечори потоків. До цих вечорів хуждужно самодіяльності повинні готувати самі студенти. Це кафе пам'ятає і багатьох гостей — філологічний факультет, студію естрадних мініатюр з педінституту.

Якою б цікавою не була задумана справа, вона не буде виконана, якщо нема керівника. В кафе механіко-математичного факультету

МАРШРУТИ ТРЕТЬОГО СЕМЕСТРУ

Червень для багатьох студентів країни знаменний не тільки сесією. В червні розпочинається третій, трудовий семестр.

Ми вже неодноразово розповідали про роботу наших будівельних загонів в різних куточках країни. Зараз підійшов час відправки нових загонів на будівельні об'єкти, туди, де студентські руки чекає новий фронт робіт. Вчора на площі ім. Жовтневої революції відбувся урочистий мітинг учасників трудового літа Одещини.

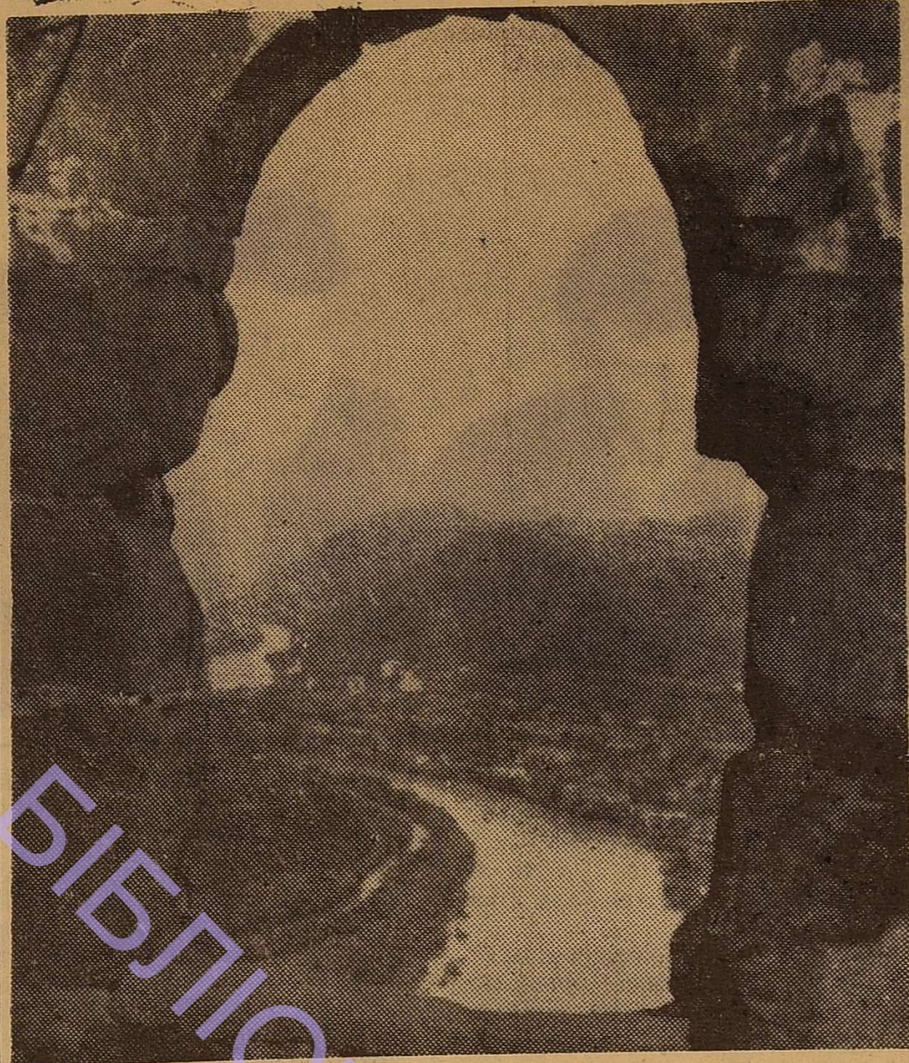
Бійці будзагонів дали клятву з честю продовжувати славні традиції своїх попередників, докласти максимум зусиль, щоб виконати накреслене, ювілей нашої країни відзначити новими успіхами трудового літа.

Де будуть працювати бійці університетських будзагонів? На це питання відповів секретар комітету комсомолу ОДУ Володимир Матковський:

— 100 бійців будзагону відправляються в Тюменську область, Західний Сибір, Обський ліспромгосп, 40 чоловік будуть працювати у Казахстані, близько 100 студентів працюватимуть в Одеській області (Ананьївський та Красноокнянський райони). 40 членів будзагону поповнять лави провідників на Одеській залізниці. Близько 100 комсомольців докладають своїх зусиль на вузівському будівництві, і 15 студентів йдуть в Угорську Народну Республіку, місто Сегед.

КРАЇНА РІДНА

ПЕСНЯ ОБ УКРАИНЕ

Циклон,
далеким громом охнув,
Дождем июньским зарядил,
И аист, крыльями захлопав,
Заботливо гнездо укрыв...
Кружат стрижи
певучей стаей,
Трава под камнями шумит...
Стога намокнув,
строим стали
Зеленоватых пирамид.
Но вот уж слышно еле-эле
Дождя ступанье ног босых.
Две осокири загляделись
В лазурь растущей полосы.
И теплый ветер,
тронув плавни,
Лиманом весело кружит.
Простую песню об Украине
Поют, волнуясь, камыши.
В. КОЗЛОВ.

Ходив я пішки в дивосвіт,
По будяках,
колючою стернею.
Я казку вимріяв собі
І босоніж в полях ганявся
за нею.

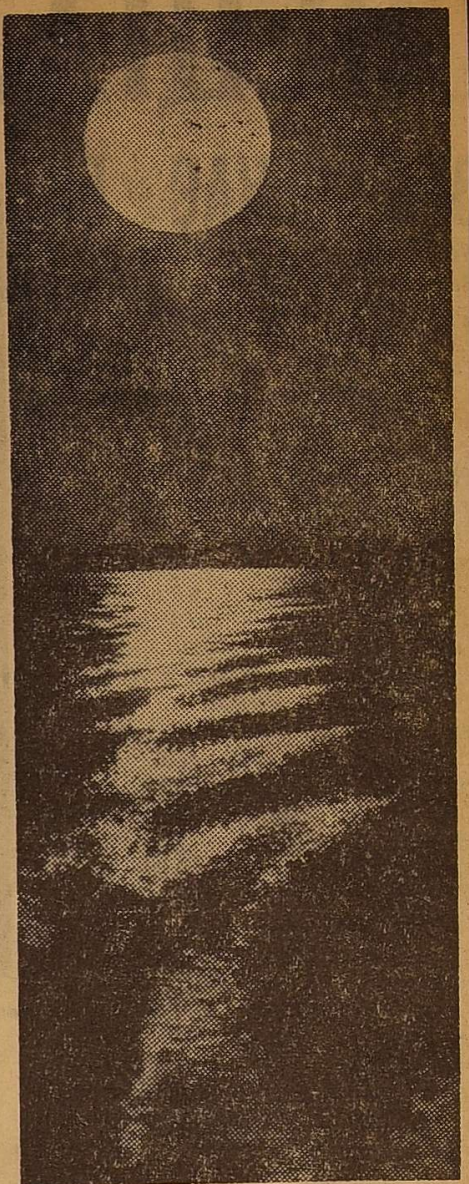
У хаті зчовганий поріг
Переступав
у спілім надвечір'ї.
Поїла мати молоком,
А батько мовчки поравсь
на подвір'ї.

Я забувавсь дитячим сном
(Живуть-бо діти мріями
і снами),

А ноги пахли полином
И синіло жито васильками.
І звук уже, і вже люблю,
Коли асфальт лягає

над землею...
Та пішки йду у дивосвіт,
По будяках,
колючою стернею.

В. ПОЛТАВЧУК.

На фото: 1. Вид на Куру з вікна монастиря Джварі (А. Бабаков); 2. Місяцева доріжка (С. Єфімов).

ПРО МОЛОДІЖНИЙ РУХ

В цій історичній боротьбі за долі людства величезна роль молоді, яка вже зараз складає 65 процентів населення земної кулі, а за даними демографів її питома вага буде й надалі збільшуватися.

Авангард демократичної молоді світу — радянська молодь. Вона, свято виконуючи ленінський заповіт — бути інтернаціоналістами, активно бере участь в будівництві комунізму, всіляко сприяє створенню єдиного антиімперіалістичного фронту молоді.

В брошурі В. Т. Лисовського «Советская молодежь: идеалы и стремления» (М., 1971) розкривається, під впливом яких факторів — об'єктивних соціальних умов і цілеспрямованого виховного процесу — формується комуністична переконаність і комуністичні моральні ідеали у нашій молоді, якими рисами характеризуються її сучасні прагнення, що складає важливу частину її духовного образу. Автор використовує при цьому деякі дані конкретних соціологічних досліджень.

Брошура А. С. Капто «Социальная активность молодежи» (М., 1971) присвячена проблемі соціальної активності молодого покоління. На основі аналізу економічних, політичних й суспільних відношень в ній розкривається класова суть соціальної активності, взаємозв'язок факторів, що визначають ступінь, форми й напрямки активності молоді в соціалістичному суспільстві.

Ю. Г. Луньков в брошурі «Молодежь в антиимпериалистической борьбе» (М., 1971) підкреслює особливу роль радянської молоді, як авангарду світового демократичного руху. Інтернаціоналізм радянської молоді яскраво визначився в підготовці справедливої боротьби країн Азії, Африки і Латинської Америки, в русі на підтримку героїчного народу В'єтнаму, Лаоса й Камбоджі. Луньков наводить численні фактори, що підкреслюють той факт, що ленінські ідеї допомагають молоді всього світу знайти своє місце в міцному потоці антиімперіалістичної боротьби народів.

В роботі Г. І. Янаєва «Классовая борьба и молодежь» (М., 1971) розкривається, як самі об'єктивні умови життя молоді капі-

талістичних країн породжують протест в її середовищі, підіймають на боротьбу. Значна частина роботи присвячується розгляданню істотних ознак росту масової політичної активності молоді в розвинутих капіталістичних країнах.

Велика увага приділяється тому, як різні політичні сили намагаються використовувати в своїх цілях молодіжний рух. В брошурі дається характеристика процесу класової диференціації і поляризації сил в міжнародному молодіжному русі, говориться про залучення нових мас молоді до комуністичного і робітничого руху, відзначається авангардна роль організованої комуністичної молоді в загальнодемократичному русі молоді і студентів.

Монографія А. Р. Бриčkova «Молодая Америка» (М., 1971) присвячена історії і сучасному стану молодіжного руху у Сполучених Штатах Америки. Автор переконливо показує, що політичне і соціально-економічне становище молоді з кожним роком штовхає все більшу кількість молодих американців до виступів проти «цінностей» «американського образу життя». Автор проводить конкретний аналіз найкрупніших молодіжних рухів США за останні роки: події в Каліфорнійському університеті в 1964/1965 році, в Чикагському в 1969 році, масові демонстрації протесту проти військового вторгнення в Камбоджу весною 1970 року, рух за громадянські права негрів, проти сегрегації і расової дискримінації, антивійськовий рух в цілому. Бриčkova відзначає, що піднесення молодіжного руху в США останнім десятиріччям носив часто стихійний, неорганізований характер.

А в зв'язку з масовим приходом в демократичний рух вихідців з дрібнобуржуазного прошарку, які не пройшли школи класової боротьби, серед молоді з'явилися так звані «ліві», бітники тощо. Виступаючи з критикою капіталізму, вони завжди заявляють про свою незалежність від всіх політичних партій. «Нові ліві» виступають проти панування монополій, проти агресивної зовнішньої політики США, проти расової дискримінації. Поступово вони перетворились в активну політичну силу, з якою

не можна не рахуватись. Тому компартія США терпляче і послідовно працює над виправленням помилок молоді, направляючи її боротьбу.

Брошура того ж автора «Бунт в альма-матер» (М., 1971) розглядає основні проблеми студентського руху в розвинутих капіталістичних країнах, тенденції і перспективи його дальшого розвитку. Автор аналізує причини і форми сучасного студентського руху від прогресивних до реакційних.

Учбовий посібник А. А. Єрмолаєва «Развитие демократического движения молодежи США» (Куйбишев, 1971) охоплює розвиток руху протягом останнього десятиріччя. Увага читачів концентрується на таких питаннях, як причини, характер і форми боротьби різних загонів молоді: спілки молодих робочих, студентства, «нових лівих», хіппі, «чорних пантер», «клубів Дюбуа». Автор особливо підкреслює роль комуністів США в розвитку революційних потенцій американської молоді.

Брошура Ю. Алімова і Ю. Титова «Молодежь — надежда Африки», розповідає про те, як в міжнародний антиімперіалістичний рух включається молоде покоління Африканського континенту. Авторі показують, яке страшне минуле залишилось африканській молоді після багатьох десятиріч колоніального гніту, з якими величезними труднощами довелося зустрітись молоді Африки в її прагненні до праці й навчання. Але, не дивлячись на труднощі, молодь Африки продовжує боротьбу. Зараз на континенті створений цілий ряд молодіжних союзів і організацій, які діють спільно: проводять масові кампанії по ліквідації безграмотності, організують антивоєнні виступи, рухи солідарності тощо. В своїй роботі прогресивні молодіжні організації країн Африки спираються на підтримку і допомогу міжнародного демократичного руху. Молодь Африки повна рішучості вести подальшу боротьбу і досягне успіху.

Всю цю літературу можна рекомендувати при підготовці й читанні лекцій з усіх тем, зв'язаних з соціальними проблемами молоді як в соціалістичних країнах, так і в капіталістичних.

Е. ПАТЯЄВА,
бібліограф

В ПОДІЛКУ

Природа і сесія

Сиджу в кімнаті за столом,
Пірнув улюб своїх конспектів,
А пух тополі за вікном
Встелився снігом по проспекту.
Розсипавсь дзвінко срібний сміх,
Палкий, веселий і жаданий,
А я сиджу, бо як на гріх,
Через чотири дні — екзамен...
А пух мотався, сніговів,
Коли б мені це крила птиці,
То б від конспектів відпочив,
Впершись крила в сніговицю.
Мені здалося, що нема
Весни, лиш сніг, мов біла фея,
А за вікном гуде зима,
І хмари, скорені, над нею.
Ласкавець-вітер прилетів
І спілку лугів приніс на грудях,
І аж тоді я зрозумів,
Що є весна,
І далі буде!...
Задуха. Стіл в кутку стоїть,
На нім — конспекти зсиротілі,
А тополінний пух летить...
В вікно дивлюсь оторопіло.

В. БОРЕЦЬКИЙ,
студент першого курсу
філологічного факультету.

МОЯ ТОЧКА ЗОРУ

Чули про поїздку в Грузію? Й чого тільки не говорять про неї. Ви тільки подивіться той номер «ЗНК». Звичайно, добре, красиво написано. Все вірно, але... Ось послухайте, що я скажу. Так би мовити, моя точка зору.

Все починається з дороги. Прийшли ми до аеропорту, сіли у літак, полетіли. Прилетіли до Сухумі, не встигли встати, знову сіли, вже в автобус. Та не всі. Ось поруч з квітучим моїм колегою стоїть дівчина в білому. Він дженгельмен. Сидить й розважає дівчину. І дуже вдало. Його сміх заглушає звуки мотору. Але... Що це? Тільки-но він сидів! Прикро (для нього, зрозуміло). Не зміг парувати ребром поставлене питання. Ось і стоїть тепер. Дивиться на всіх зверху вниз. Адже він стільки б міг ще розповісти й показати!

Не «би», а зміг. Ось він в числі перших підкорив екскурсійний автобус...

ДОСУГ
И что за жизнь, когда забот,
Как говорится, полон рот?
Нельзя отвлекаться, поглазеть,
Как бык, овца или медведь.
Спешим, и нам не в голове
Заметить белочку в траве.
А ну, успе-ка, различи
Ручьи, где звезды, как в ночи!
Волшебный танец красоты,
Ее улыбку, зов, черты,
Восприняв, полюбить в ответ.
Ну просто времени ведь нет.
И что за жизнь, когда забот,
Как говорят, невпроворот.

УИЛЬЯМ ДЕВИС,
(Англия).

ЛЕНИВЫЙ ПИСАТЕЛЬ
Работать летом тяжело.
Ужасно знойно, как назло.
Зимой полета мысли нет.
Угрюм заснеженный рассвет.
Весной усердие не со мной:
Истомы полон я весной.
Осталась осень, но она
Проходит быстро, как волна.

БЕРТ ТЭЙЛОР,
(США).

Переклади О. ДОРОХІНА.

Або ще приклад. Ось сидить дехто (і він серед тих «дехто») в ресторані, а інші сидять... під рестораном. Чекають. Слони ковтають. Та ті «дехто» й тут були послідовними. Тільки на другій годині сидіння лави стали рідшати.

А ми? Ні, ми навіть не вміли сидіти.
А пам'ятаєте, ввечері, в ідальні університету, на другому поверсі? Прийшли. Столи накріті. Поодинокі й групами вони сіли. Деякі правда, не відразу сіли. Чекали — викладачів, хазяїв. А вони (і він серед них) посміхались: звідки цей педантизм? Раніше, пізніше. Ну яка різниця. Все одно всі сіли.

І так завжди, всюди. І не турбуйтеся, скоро не встануть. Прикро, що про це далеко не всі знають. Й ще гірше — хто знає, намагається виховувати мовчанкою. Прикро.

С. БУДЗАРЬ,
студент четвертого курсу
історичного факультету.